

Nasjonalt geodataråd – oppsummering utkast 270625

Møte tirsdag 17. juni 2025 – kl. 09:00 – 15:45

Møtet fant sted hos Norsk Polarinstitutt, Framsenteret, Tromsø

[Agenda](#) for møtet finner du på samhandlingsområdet.

(Presentasjonene fra møtet finner du ved å klikke på saksnummeret.)

Velkommen og [oppsummering](#) fra møtet 11. februar 2024

Arne Bjørn Mildal ønsket velkommen og oppsummerte kort fra rådets forrige møte.

13 av 16 rådsmedlemmer hadde anledning til å møte denne gang.

Ingrid Dahl Hovland, Guri Kaspara Lande og Mariann Hornnes hadde meldt forfall.

Velkommen til Tromsø, Norsk Polarinstitutt og Framsenteret Kartlegging og miljøforvaltning i Arktis og Antarktis. v/ Camilla Brekke

Camilla Brekke ønsket velkommen til Norsk Polarinstitutt og Framsenteret.

Norsk Polarinstitutt er et direktorat under Klima- og miljødepartementet. Polarinstituttet er Norges sentrale statsinstitusjon for kartlegging, miljøovervåking og forvaltningsrettet forskning i Arktis og Antarktis. Det innebærer blant annet å være hovedprodusent av topografiske og geologiske kart på Svalbard, Jan Mayen, Antarktis og Bouvetøya.

I tillegg til en svært interessant presentasjon av oppgaver og utfordringer ble det tid til presentasjon av noen av instituttets kartprodukter og en omvisning.

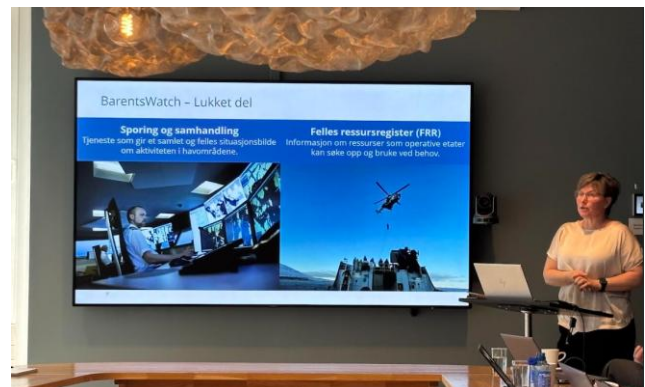

Sak 7/2025

BarentsWatch og FAKS-prosjektet. v/ Nina Buvang Vaaja

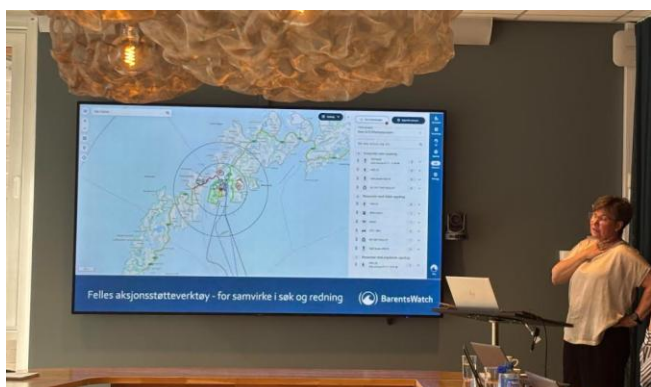
Nina Buvang Vaaja presenterte BarentsWatch, som ble etablert i 2012 delvis basert på en politisk visjon om å dekke alle norske hav og kystområder med «Alt på en skjerm». I dag har BarentsWatch 13 ansatte pluss konsulenter og er organisert som en avdeling under Kystverket. Med et budsjett på 80 mill. NOK fra NFD organiseres digitale tjenester for datadeling og samhandling mellom 30 partneretater under 9 departement.

BarentsWatch skal tilby tjenester for å samle, utvikle og dele informasjon om hav og kyst gjennom både en åpen og en lukket del. I den lukkede delen inngår tjenester for sporing og samhandling i et felles situasjonsbilde for aktiviteten i havområdene. En viktig tilknyttet komponent er et felles ressursregister. Registeret utgjør også et bidrag til sikkerhet og beredskap i sammenheng med totalforsvaret.

Dette er også bakteppe for etablering av FAKS «Felles aksjonsstøtteverktøy – for samvirke i søk og redning. Hovedredningssentralen, politi og frivillige har nå tilgang til samme verktøy og situasjonsbilde ved hendelser. FAKS er etter årsskiftet rullet ut i alle landets politidistrikt. Løsningen er underlagt streng tilgangsstyring og er nå innpasset i alle systemer for karttilgang, posisjonering og loggføring. Til nå er FAKS benyttet i rundt 200 hendelser.

[Nå er felles aksjonsstøtteverktøy i bruk over hele landet - Hovedredningssentralen.](#)

Innspill og spørsmål fra Geodatarådet:

- Hvordan lykkes med kvalitetssikring av data – erfaringer tilsier at data kan se forskjellige ut i systemer fra ulike leverandører?
BarentsWatch legger vekt på å benytte API fra offisielle og autoritative kilder – eksempelvis via Geonorge. God og omfattende bruk kan bekrefte data og bidrar til kvalitetssikring. Dette er et tema som det bør arbeides videre med mellom aktørene.

- Personvern og tilgjengelighet er komplisert – hvordan håndteres dette?
Det er streng tilgangsstyring og prinsippet er at hver dataeier har ansvar for datatilgang. Det er viktig å jobbe sammen med de juridiske miljøene i etatene. Det må understrekes at FAKS ikke tilbyr arkivsystem – det må etatene ivareta.
- Det er imponerende løsninger som er etablert i den lukkede delen og det foreligger mye kunnskap om behovene i det graderte spekteret. Alt er eid av staten og det blir viktig å utvikle dette videre som en mulig plattform i et totalforsvarsperspektiv.
- Hvordan fikk dere det til – hva er lessons learned?
En kombinasjon av reelle brukerbehov og sterk politisk vilje har bidratt til å sikre et omforent mandat for rollen i hav og kystområdene – som sikret finansiering. Det har også vært et godt samarbeidsklima mellom aktørene for å sikre mer effektiv samhandling.

Forslag til oppfølging:

Nasjonalt geodataråd takker for en fin gjennomgang av BarentsWatch og FAKS. Kunnskapen, modellen og løsningene er et godt fundament for videre utvikling av en plattform for et felles situasjonsbilde i det graderte spekteret for totalforsvaret. Geodatarådet vil gjerne følge med på utviklingen og kan eventuelt bidra til tverrdepartemental forankring av videre utvikling.

Sak 8/2025

Arealregnskap som felles grunnmur for arealforvaltning i kommuner og fylker – Status og erfaringer. v/Hildegunn Norheim

Hildegunn Norheim fulgte opp presentasjonen av «Nasjonalt grunnkart for bruk i arealregnskap», som ble gitt i geodatarådets første møte i 2024. Samarbeidet mellom NIBIO, SSB, Miljødirektoratet og Kartverket om videre utviklingen har gått videre. Styringsgruppa har vedtatt å endre navnet på produktet til «Nasjonalt grunnkart for arealanalyse».

En rekke eksisterende grunndata kobles sammen til et datagrunnlag som egner seg for arealanalyser. Det er gjennomført omfattende testing og bred medvirkning og en årsversjon er forventet ferdigstilt i november 2025. Datasettet vil distribueres fritt innenfor Norge digitalt samarbeidet og håndteres som Geovekst-data ved eksterne forespørsler. Det meldes om godt samarbeidsklima, det er gode tilbakemeldinger fra brukere og store forventninger til bruksområder.

Innspill fra Geodatarådet:

- Et godt eksempel på svært verdifullt og «prestisjeløst» tverretatlig samarbeid – flott at noen bare kommer sammen og gjør det!
- Grønn bok fra Regjeringen og internasjonal rapportering vil baseres på dette.
- Viktig å nå legge ut data for bruk og videre testing for videre forbedring.
- For kommunene er arealbruk i kyst/sjø en utfordring som er dårlig dekket i dag – viktig at det blir enda mer dekkende.
Det er basisdataene som er tilrettelagt og de kan kombineres med andre datakilder. BarentsWatch Arealverktøy har mye data – eks. skytefelt i sjø – som kan nyttes.
- Næringslivet ønsker å ta dette datasettet i bruk. Vilklårene baseres på Geovekst og prismodell avklares i august.
- Viktig med konsistent informasjon om datasettet, anvendelser og vilkår. Det er allerede litt forvirring om navn og begreper i kommunene

Forslag til oppfølging:

Nasjonalt geodataråd takker for oppdateringen og roser initiativet og det datasettet som nå blir tilgjengelig. Geodatarådet understreker betydningen av slike tverrsektorielle initiativ og at dette kan være modell for videre utvidelse i kystområdene.

Sak 9/2025

Geodatasamarbeid - Miljøforvaltningens behov og bidrag. v/ Torfinn Sørensen

Torfinn Sørensen innledet med utgangspunkt i Naturmeldingen, som markerer et taktskifte i kartleggingen av naturmangfold. Etablering av naturkartet og naturregnskap er viktige tiltak i denne sammenheng.

Geodata er viktig innenfor alle de fire resultatområdene i Miljødirektoratet. I dag utgjøre direktoratets leveranser av naturdata til samfunnet totalt 69 datasett som er tilgjengelig på Geonorge, derav 20 DOK-datasett. I tillegg har direktoratet ca. 20 datasett som brukes mer internt.

Stortingsmelding 14 (2015-2016) var utgangspunkt for naturtypekartlegging på land, der det ble utviklet en digital løype for etablering av økologisk grunnkart. Det ble prioritert områder med stor aktivitet og utbyggingspress. 4% av landarealene er så langt kartlagt etter denne NiN metodikken siden 2015.

[Stortingsmelding 35 \(2023-2024\)](#) – «Bærekraftig bruk og bevaring av natur» er en ny handlingsplan for naturmangfold som følges opp gjennom etablering av naturkartet og naturregnskap. For 2025 er det bevilget 50 mill. NOK til dette formålet.

[Regjeringen gir 50 millioner til naturkart etter NRKs avsløringer – NRK Dokumentar](#)

Hovedprinsippet er at det er bedre å ha noe informasjon enn ingen informasjon for et område. Det er et stort potensial i å utnytte og kombinere eksisterende datakilder bedre. En kombinasjon med grunnkart for arealanalyser vil være verdifull i det videre arbeidet med en landsdekkende mosaikk fra toppen og nedover.

Torfinn oppsummerte med at miljødata er grunnleggende for å løse store utfordringer i samfunnet. De nasjonale fellesløsningene er avgjørende for å sikre effektivt samarbeid om omforent kunnskapsgrunnlag.

På veien videre blir det viktig å etablere heldekkende naturdata som er forståelige og gode nok til å understøtte arealplanprosessene. Det er også avgjørende å sikre oppdateringsrutiner med presise endringsdata til å utføre arealanalyser.

Innspill fra Geodatarådet:

- Geodatarådet takker for en nyttig oppdatering og støtter en pragmatisk holdning når det gjelder å utnytte og kombinere eksisterende datakilder.
- God koordinering på tvers av sektorene blir viktig for å unngå dobbeltarbeid og usikkerhet – eksempelvis trenger vi bare ett myrkart og en skogavgrensing.
- Miljødirektoratets styring av Statsforvalteren er viktig for samordning av aktiviteten i kommunene. Viktig også med god kobling til Fylkeskommunene regionalt.

- Hvordan «slå på lyset under vann» for å understøtte kystsoneforvaltning og arealplanlegging i kyst og sjøområder? En satsing på marine grunnkart kan kanskje dreies til mer generell støtte for arealforvaltning i sjø, i tillegg til oppdrettsnæringen.
- Mulig overlapp og erfaringsutveksling med Mareano-programmet bør vurderes.
- Bruk av kunstig intelligens (KI) for støtte til tolkning og predikering av mulig utvikling – her jobbes det med planer for videre utvikling.
- Behov for bedre samordning og et program for innhenting av bakkesannheter vil være viktig for bedre utnyttelse av KI.

Forslag til oppfølging:

Nasjonalt geodataråd takker for en fin presentasjon og understreker betydningen av å fortsette god samordning av aktørene og initiativene knyttet til arealregnskap og naturregnskap.

Geodatarådet vil følge opp den strategiske betydningen av arbeidet og spesielt prøve å bidra til nødvendig utvikling og samordningen av arbeidet på land og i kyst/sjø områder.

Sak 10/2025

Kommunesektorens oppgaver, behov og satsinger innen digitalisering og spesielt rundt bruk av geodata v/ Tristan Rolstad

Tristan Rolstad innledet sin presentasjon med å plassere digitaliseringsområdet i den totale oppgaveporteføljen til KS. Bakteppet er kommunale tjenester fra vugge til grav.

For KS som interessepolitisk aktør står samfunnssikkerhet og beredskap høyt på dagsorden. Videre er forventingsgapet knyttet til kommuneøkonomi og den krevende situasjonen i kommunene viktig. De 8 største problemområdene for kommunesektoren er identifisert i en egen FoU strategi – her inngår blant annet informasjonssikkerhet, brukervennlighet/tillit, fragmenterte tjenester og demokratisk/innovativ/grønn digitalisering.

KS har en rolle som utviklingspartner for kommunene. KS Digital er etablert og eid av KS og kommunene. Det utvikles en tjenesteplattform for kommunene og fylkeskommunene bestående av applikasjoner, data og allmenningen (informasjon og veiledning). FIKS-plattformen, som blant annet gir leverandørene et rammeverk for digitale tjenester, er også en del av dette konseptet.

Reguleringsplaner for vanlige folk og «Drømmeplan» er satsinger der det å hente data mest mulig automatisk fra ulike kilder er et mål – eksempelvis fra DOK og naturkartet. 70% av kommunene har til nå tatt i bruk eByggesak. Det er etablert en egen arbeidsgruppe for plan- og byggesak som blant annet er opptatt av standardisering i forhold til lokale variasjoner og mulige forenklinger i regelverket.

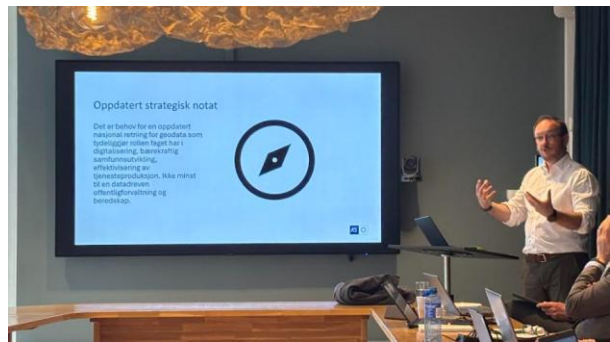
Samstyring er en nøkkel til gjennomslag også for geodataområdet. Tidlig involvering, datadeling og samarbeid gir gevinst!

KS har oppdatert et strategisk notat. Et hovedbudskap er at digitalisering uten samordning fungerer dårlig:

«det er behov for en oppdatert nasjonal retning for geodata som tydeliggjør rollen som faget har i digitalisering, bærekraftig samfunnsutvikling og effektivisering av tjenesteproduksjon. Ikke minst til en datadreven offentlig forvaltning og beredskap.»

Innspill fra Geodatarådet:

- Geodatarådet takker for en fin gjennomgang av utfordringer knyttet til digitalisering i kommunal sektor. Et viktig bakteppe for statlige etater og privat sektor. NVE melder eksempelvis at de har 33 ulike digitale løsninger som er ment for kommunalt bruk.
- KS Digital har en forankring og mandat fra kommunene. Hvordan pushe fellesløsninger, hvilke løsninger bør kommunene ha eierskap til og hvordan kommer de nasjonale fellesløsningene inn i bildet?
- KS Digital skal ikke kopiere og dublere eksisterende løsninger. Mange av de statlige løsningene er ikke skalert for kommunal bruk og de kommunale løsningene må fungere for hele sektoren.
- Hvorfor etableres det ikke flere fellesløsninger og applikasjoner som kan bidra til stordriftsfordeler for kommunesektoren?
- KS ønsker å ha flere tilbydere og konkurranse i markedet for å tilby best mulige og innovative løsninger for kommunesektoren. KS ønsker ikke å ødelegge markedet og er ikke tilhenger av den modellen som er valgt eksempelvis i Danmark.
- Når det gjelder videre arbeid med strateginotat – her kan geodatarådet bidra med samstyring.

Forslag til oppfølging:

Nasjonalt geodataråd takker for en god introduksjon og understreker betydningen av godt samspill med kommunesektoren i det videre arbeidet med strategier på geodataområdet.

Den videre utviklingen av nasjonale fellesløsninger og delingsplattformer bør legges opp slik at kommunene enkelt kan integrere tjenester i sine verdikjeder og høste gevinster. Et videre samarbeid mellom KS, de statlige aktørene og privat sektor blir viktig for å lykkes med en god nasjonal datadelingsplattform.

Sak 12/2025

Kartdata for sikkerhet og samfunnsutvikling

Anbefalinger i rapporten – hva kan Geodatarådet bidra med? v/ Johnny Welle

Johnny Welle innledet med å oppsummere tilstandsrapporten for geografisk infrastruktur som ble levert til statsråden i februar. Rapporten inneholder 3 hovedanbefalinger knyttet til teknologi, finansiering og styringsmodell. Rapporten er blitt godt mottatt og har medført betydelig oppmerksomhet med flere medieoppslag. Rapporten er også et viktig innspill til toppledergruppen for geografisk informasjon som er under etablering mellom departementene.

Departementenes topledergruppe for geografisk informasjon har hatt et oppstartmøte. Her møtes departementsrådene med sine ulike sektoransvar. Mandatet er fortsatt under

utvikling og vil ta utgangspunkt i tverrdepartemental innsats som kan understøtte overordnede samfunnsbehov. Det blir viktig å ha en grenseoppgang og unngå overlapp med nasjonalt geodataråd. Det blir viktig å sikre godt samspill når det gjelder å foreslå relevante saker for oppfølging.

Innspill fra Geodatarådet:

- Medlemmene i geodatarådet støtter etableringen av en toppledergruppe mellom departementene. Mange av tiltakene på geodataområdet spenner på tvers av en rekke sektorer og det er viktig å etablere en felles situasjonsforståelse rundt infrastruktur mellom sektorene.
- Viktig å få opp engasjerende tverrsektorielle tema knyttet til de store behovene i samfunnet – her kan geodatarådet være en nyttig samarbeidspart og spille inn de gode tiltakene, erfaringene og brukerhistoriene.
- Det kan være utfordrende å finne tema som engasjerer samtlige departementer – i disse tilfellene kan det vurderes å etablere subgrupper for mer detaljerte diskusjoner.
- En rekke aktuelle tema foreligger – i spennet fra offentlig til privat sektor.
- Noen departementer ser ut til å mangle i det nåværende oppsettet – viktig å sikre deltakelse på toppledernivå.
- Er det mulig å få til et felles møte mellom toppledergruppen og geodatarådet i møtet 13. november?

Forslag til oppfølging:

Nasjonalt geodataråd støtter konklusjonene i rapporten «Kartdata for sikkerhet og samfunnsutvikling».

Geodatarådet ser frem til et best mulig samarbeid med departementenes toppledergruppe om å sette geodataområdet på dagsorden.

Sak 13/2025

Geodatasektorens bidrag til nasjonal digitaliseringsstrategi v/ Arne Bjørn Mildal

KDD ønsker ikke å etablere en ny offentlig geodatastrategi. KDD ber geodatarådet utnevne en arbeidsgruppe som får ansvar for å utarbeide et strategisk dokument rundt geodata (som knyttes opp mot ny offentlig digitaliseringsstrategi lansert høsten 2024). Arbeidsgruppen bør ha god kjennskap til og erfaring med geodata, digitalisering, tverrsektorielle samarbeid og øvrige rammer som vil ha innvirkning på strategiens innretning.

Geodatarådet leverte en anbefaling til KDD i desember om at det bør bli utarbeidet et kortfattet strategidokument som bygger videre på digitaliseringsstrategien.

Arne Bjørn Mildal oppsummerte den tidligere prosessen og presenterte bestillingen som er gitt til geodatarådet fra KDD. Arne Bjørn har også hatt et eget møte med ledelsen i KDD for å klargjøre premissene for bestillingen.

Innspill fra Geodatarådet:

- Medlemmene i geodatarådet støtter ideen om å jobbe videre med utvikling av tiltak på geodataområdet som understøtter digitaliseringsstrategien.
- Digitaliseringsstrategien inneholder en rekke viktige knagger for videre utvikling, men er ikke særlig konkret på geodataområdet. Det er behov for å beskrive mer detaljerte aksjonspunkter for oppfølging mellom aktørene.
- Geodatarådet stiller seg mer spørrende til hvordan eierskap og forvaltning av et slikt dokument er formulert i bestillingen. Dette fremstår ikke som en realistisk oppgave for nasjonalt geodataråd.
- Det bør vurderes om andre grupperinger kan være nærmere til å ta eierskap og eventuelt bør trekkes inn i arbeidet, rundt det som kan bli en handlingsplan under digitaliseringsstrategien. Dette kan være toppledergruppen mellom departementene eller samordningsgruppen under Norge Digitalt.
- Det er viktig at etatene og byråkratiet samordner seg på området. Det er også viktig at diskusjonene i Skate rundt tverrgående verdikjeder blir tatt inn i vurderingene.
- Dagens møte har synliggjort en rekke muligheter for samarbeid om digitalisering, med muligheter for stor og økende nytte i samfunnet. Bestillingen kan derfor være en fin mulighet for geodatarådet til å formulere viktige posisjoner på vegne av fagområdet. Dette kan også bli et fint oppspill til departementets toppledergruppe.
- Rådet sitter på en god samlet forståelse av behov og muligheter for å fremme tverrsektorielle løsninger – som også bør være politisk interessante.
- Geodatarådet bør kunne bestemme formateringen og komme tilbake til departementet med et forslag til en justert bestilling og mandat for arbeidet.
- Medlemmene i rådet oppfordres til å nominere deltagere til en arbeidsgruppe slik at den kan starte opp arbeidet tidlig på høstparten.
- Geodatarådet anbefaler en kortfattet og poengtert leveranse rundt noen prioriterte aksjonspunkter.

Forslag til vedtak:

Nasjonalt geodataråd takker for bestillingen fra KDD.

Rådet vil komme tilbake til KDD med et forslag til justert mandat i etterkant av rådsmøtet i september.

Arbeidet med å organisere en arbeidsgruppe iverksettes slik at arbeidet kan komme raskt i gang i høst.

Sak 14/2025 – Eventuelt – møteplan for 2025 v/ Arne Bjørn Mildal

Møteplan

Det er lagt ut kalenderinvitasjon til to møtedatoer for nasjonalt geodataråd i 2025:

Uke 38 – Online 16 september

Uke 46 – Fysisk 13 november - Oslo

Nettsted for Nasjonalt geodataråd

Et nytt nettsted for Nasjonalt geodataråd er under etablering og kan testes her:

[Nasjonalt geodataråd | Kartverket.no](https://nasjonalt-geodatarad.kartverket.no)

Samhandlingsområde for Nasjonalt geodataråd finner du på:

[Nasjonalt geodataråd | Generelt | Microsoft Teams](https://nasjonalt-geodatarad.microsoft.com)